

KULTURUTSKOTTETS BETÄNKANDE

Ändring av idrottslagen för landskapet Åland

1995-96

nr 3

FR nr 21

SAMMANFATTNING

Landskapsstyrelsens förslag

Landskapsstyrelsen föreslår att idrottslagstiftningen ändras så att Ålands idrottsråds uppgifter som rådgivande organ inom landskapsförvaltningen överförs på det utanför förvaltningen stående Ålands idrottsförbund (ÅIF).

Utskottets förslag

Utskottet omfattar landskapsstyrelsens förslag med en förtydligande ändring.

UTSKOTTETS SYNPKUNKTER

Allmän motivering

Utskottet ställer sig positivt till att ÅIF ersätter Ålands idrottsråd, så att idrotts- och motionsverksamheten i landskapet får en gemensam organisation som står föreningarna nära och därför bättre kan fungera som deras rådgivande organ, serviceorgan och språkrör. ÅIF skall stöda medlemmarnas arbete, företräda dem i gemensamma angelägenheter samt arbeta för idrottens utveckling.

Enligt ÅIF:s stadgar kan endast registrerade föreningar vara medlemmar i förbundet. Föreningen har två ordinarie möten per år. Vid höstmötet, som även kallas idrottsting, väljs styrelse och revisorer, därutöver fastställs verksamhetsplan och budget för följande år. ÅIF har även ett vårmöte där bl.a. bokslut och revisionsberättelse föredras. Extra förbundsmöte kan även hållas under vissa förutsättningar. Vid dessa möten har medlemsföreningarna röstetal enligt anslutna medlemmar och takorganisationerna röstetal enligt anslutna föreningar. ÅIF:s styrelse består av ordförande och 6-10 ledamöter. I styrelsen skall enligt stadgarna finnas både kvinnor och män som representerar landskapets olika delar.

Utskottet konstaterar att landskapsstyrelsen avser att låta ÅIF:s styrelse handha fördelningen av verksamhetsstöd till såväl enskilda medlemsorganisationer i ÅIF som andra idrotts- eller motionsorganisationer enligt de principer som gäller idag. Vare sig det nettostöd som ges till organisationernas verksamhet eller stödet till enskilda organisationer berörs av förslaget som sådant. Utskottet ställer sig positivt till detta men vill ändå betona vikten av att landskapsstyrelsen på allt sätt kontrollerar att ÅIF fördelar medlen i enlighet med lagtingets budgetbeslut och landskapsstyrelsens närmare

anvisningar. Utskottet vill i sammanhanget framhålla den kontrollmöjlighet som anges i lagförslagets 21 §, enligt vilken landskapsstyrelsen kan besluta att organisation eller förening under vissa förutsättningar skall återbetala mottaget landskapsunderstöd. Denna kontrollmöjlighet utgör en viktig del av det kontrollsystem utskottet anser nödvändigt. Utskottet framhåller vidare vikten av att landskapsstyrelsen håller en nära kontakt med de idrottsföreningar som valt att stå utanför ÅIF.

Av lagtexten framgår inte vilken organisation som kommer att handha utbetalning och fördelning av landskapsunderstöd. Lagtexten lämnar utrymme för landskapsstyrelsen att pröva om fördelningen av understöd överhuvudtaget skall överlåtas på någon organisation. Utskottet ser positivt på detta eftersom landskapsstyrelsen då kan återta sitt beslut att delegera medelsfördelningen om det visar sig att problem uppstår med att låta ÅIF sköta uppgiften.

Utskottet konstaterar vidare att landskapsstyrelsen även framdeles kommer att direkt besluta om lån för anläggningsprojekt och bidrag till förvärv av idrotts- och motionsredskap, fränsett förbrukningsartiklar. Utskottet finner förslaget naturligt och ändamålsenligt.

Utskottets beslut har tillkommit genom omröstning (3-2), varvid beslutet har biträtts av ordföranden Lundberg samt ledamöterna Holmberg och Liljehage.

Detaljmotivering

21 § Utskottet föreslår en förtydligande ändring så att det klart framgår vart medlen skall återbetalas.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget har den 15 april 1996 inbegärt kulturutskottets yttrande över framställningen.

Utskottet har i ärendet hört landskapsstyrelseledamoten Harriet Lindeman, lagberedningssekreteraren Olle Ekström, överinspektören Jan-Erik Åkerfelt, diplomekonomen Rudolf Mattsson som företrädare för såväl ÅIF som Ålands idrottsråd och Ålands seglardistrikts ordförande Håkan Lindberg.

I ärendets avgörande behandling har deltagit ordföranden Lundberg, vice ordföranden Viveka Eriksson samt ledamöterna Eklöw, Holmberg och Liljehage.

Vice ordföranden Viveka Eriksson och ledamoten Eklöw har fogat reservation till betänkandet.

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Lagtinget måtte anta det i framställningen ingående lagförslaget i följande lydelse:

LANDSKAPSLAG
om ändring av idrottslagen för landskapet Åland

(Ingressen lika som i framställningen.)

17 §

(Lika som i framställningen.)

21 §

Landskapsstyrelsen kan besluta att en organisation eller en förening skall *till landskapsstyrelsen* återbetala mottaget landskapsunderstöd eller del därav om

a) för mottagande av landskapsunderstöd eller förskott därav lämnats felaktiga eller vilseledande uppgifter,

b) det i samband med revision eller annars framgår att landskapsunderstöd betalats utan grund eller om

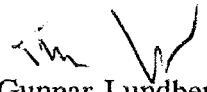
c) av landskapsstyrelsen beslutade villkor för landskapsunderstöd inte följts.

(2 mom. lika som i framställningen.)

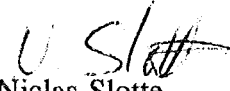
(Ikraftträdelsestadgandet lika som i framställningen)

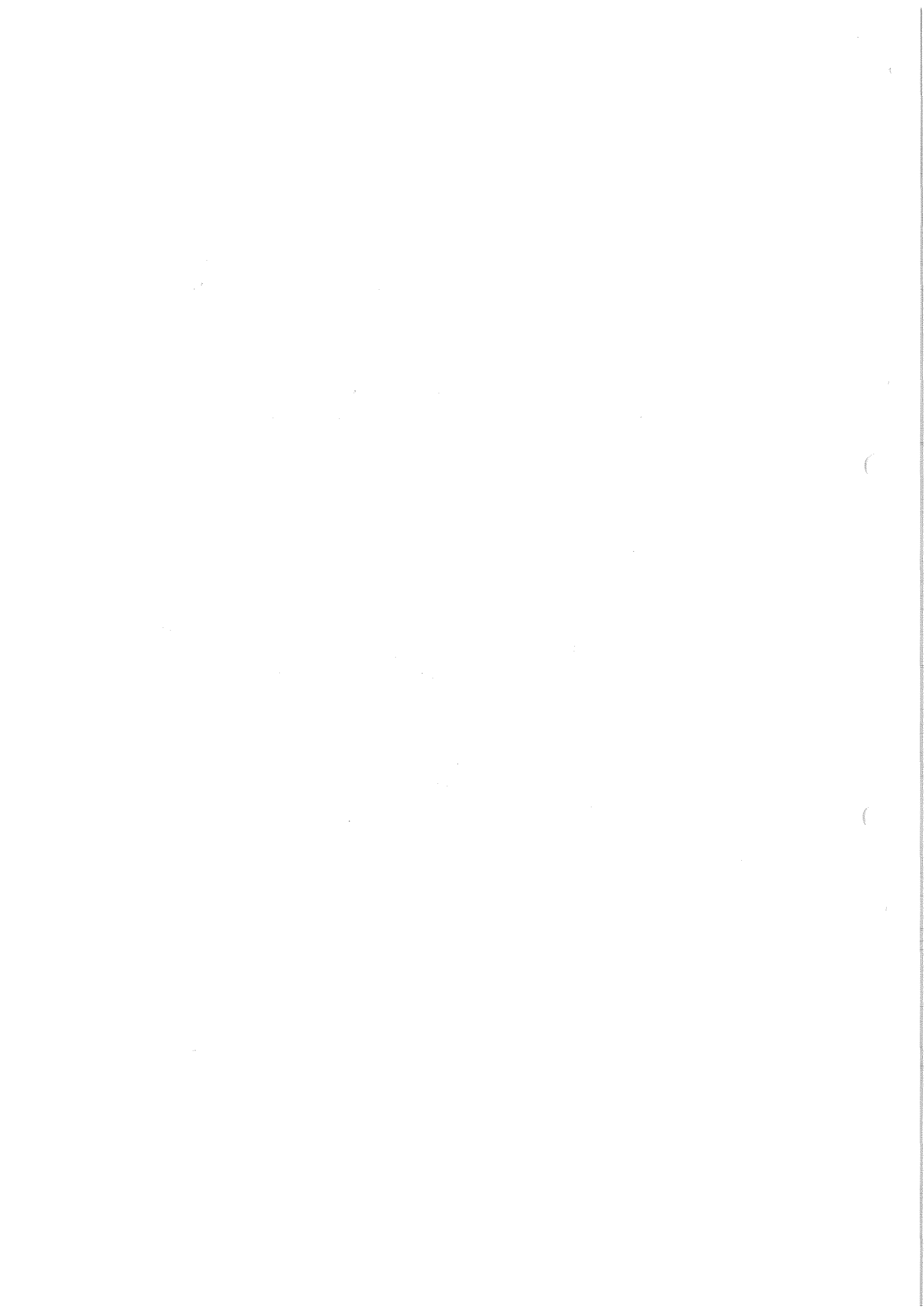
Mariehamn den 23 maj 1996

Ordförande

Gunnar Lundberg

Sekreterare

Niclas Slotte

RESERVATION

Vi ställer oss positiva till att ÅIF ersätter Ålands idrottsråd, så att idrotts- och motionsverksamheten i landskapet får en gemensam organisation som kan fungera som samordnande och rådgivande organ samt språkrör för idrottsrörelsen. Vi tror att en sådan organisation kan stärka idrottsrörelsens möjligheter att göra sin röst hörd och att påverka den förda idrottspolitikerna i landskapet. Det är självklart att det inom de olika föreningarna finns en stor samlad kunskap om idrotts- och motionsverksamhetens behov och möjligheter. Denna kunskap skall tas tillvara. Anslutningen till förbundet bör dock vara frivillig för varje idrottsförening.

Idrottsrådets uppgift är att för landskapsstyrelsen föreslå hur de idrottsmedel som angivits i budgeten skall fördelas mellan olika föreningar. Idrottsrådet fattar inte besluten, det gör landskapsstyrelsen. Vi anser att idrottsförbundet skall överta idrottsrådets nuvarande funktion, nämligen att vara ett rådgivande organ till landskapsstyrelsen. Vi förordar en stegvis reform och vill avakta med att också beslutanderätten om fördelningen av pengarna överförs på ÅIF.

Vi anför tre skäl till vårt ställningstagande. För det första kommer föreningar som eventuellt kommer i åtnjutande av understöd att känna sig tvingade att gå med i ÅIF för att om möjligt bevaka fördelningen av idrottsmedlen eftersom ÅIF också skall fördela bidragen till utanför ÅIF stående föreningar.

För det andra hyser vi farhågor om att fördelningen kan bli orättvis eftersom det åligger ÅIF:s styrelse att ansvara för fördelningen och alla föreningar kommer inte att ingå i styrelsen. Det innebär en viss risk för att objektiviteten blir lidande. Svagare grupper och föreningar kan bli missgynnade på bekostnad av de starkare föreningarna.

Dessutom kan fördelningen av pengarna ge upphov till en konkurrens- och konfrontationssituation inom idrottsrörelsen som inte är bra med tanke på att ÅIF skall fungera som ett samarbetsorgan.

Vidare anser vi att landskapsstyrelsens förslag innebär att landskapet för över myndighetsutövning på en privaträttslig organisation och att budgetmedel kommer att förvaltas av en privat organisation. Vi finner det inte klarlagt huruvida överföringen av myndighetsutövningen är förenlig med självstyrelselagen. Enligt 3 § 2 mom. självstyrelselagen skall landskapets allmänna styrelse och förvaltning ankomma på Ålands landskapsstyrelse och de myndigheter som lyder under den. I 44 § 1 mom. självstyrelselagen stadgas vidare om att lagtinget skall fastställa budgeten och därmed samtliga inkomster och utgifter. Det går heller inte att besvära sig mot de beslut ÅIF:s styrelse fattar, vilket bör vara möjligt då myndighetsutövning sker.

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi

att Lagtinget måtte förkasta det i
framställningen ingående lagförslaget
samt

att Lagtinget hemställer hos
landskapsstyrelsen om att Idrottsrådet
ersätts med Ålands idrottsförbund som
rådgivande- och remissorgan, med
landskapsstyrelsen som ansvarig
myndighet.

Mariehamn den 23 maj 1996

Viveka Eriksson

Raija-Liisa Eklöw